

Ernő, Görög Frigyes, Halász Ferenc, Meszlényi Arthúr, Kresz Károly, Proszvimmer Béla, Tunyoghi Szűcs Kálmán és Arányi István felszólalása után Kuncz Ödön zárószavai fejezték be a vitát.

Dr. Keszthelyi Nándor.

PÉNZÜGYI JOGGYAKORLAT

A készpénzben fizetendő ítéleti illeték megállapításánál, az arányos perköltségben való marasztalás azonos hatályú a perköltség egy részében való marasztalással. Annak a kérdésnek eldöntésénél pedig, hogy a perköltség egy részében való marasztalás történt-e, a polgári bíróság határozatának az indokolása is figyelembe vehető. (Közigazgatási Bíróság 134. sz. jogegységi megállapodása.) I. A polgári bíróságok által a perköltségben való marasztalásnál gyakran használt „a pervesztesség fokával“, „a marasztalás tárgyával“, vagy „a megítélt követeléssel“ „arányos“ s ezekhez hasonló kifejezésekkel megjelölt perköltségben való marasztalás, éppen azt fejezi ki, hogy a bíróság a felet nem az egész perköltségben marasztalta.

Az 1914. XLIII. t.-c. 55. §-a is azt-a-kifejezést használja, hogy a kiszabás alapján készpénzben járó határozati illetéket a felek olyan arányban kötelesek fizetni, amilyen arányban a határozat rendelkezése értelmében a költségeket viselik.

Nem található tehát elfogadható indok annak kijelentésére, hogy az arányos perköltségben való marasztalás nem azonos a perköltség egy részében való marasztalással.

II. A polgári bíróságok a határozataik rendelkező részébe, az egyik vagy másik félnek fizetésre kötelezése esetén rendszerint csak a marasztalás összegét írják be. Így szokott ez lenni a perköltséggel is.

Azt, hogy a követelésnek mely részét ítélte meg, vagy hogy az egész perköltség, avagy annak csak egy része megfizetésére kötelezte a felet, a bíróság rendszerint csak a határozata indokolásában mondja meg.

A Pp. 401. §. 6. pontjából 421. §.-ából kitetszőleg a határozat indokolása, a határozatnak egyik lényeges része.

A polgári bíróságok által többször kijelentett álláspont szerint,

az indokolásban kifejezett döntés ítélt dolgot is képez, ha az a peressé vált jogviszonyra nézve lényeges,

vagy ha az a rendelkezés alapjául szolgáló döntés-szerű megállapítás.

Ezért általános gyakorlat az is, hogy ilyen esetekben csak az indokolás ellen van helye jogorvoslatnak.

Ezekből következik az, hogy a határozat indokolásában foglalt kijelentés is figyelembe vehető.

A köszénre vonatkozó bányajogosítványoknak, vagy azok használatának időleges és ellenszolgáltatás ellenében való átengedése — illetékezés szempontjából — haszonbérleti szerződésnek tekintendő. (Közigazgatási Bíróság 135. sz. jogegységi megállapodása.) Az 1861-iki országbírói értekezlet határozata alapján, az ideiglenes törvénykezési szabályok VII. részének a bányauügyekre még érvényben levő rendelkezései és az azokban foglalt eltérésekkel hatályban hagyott osztrák bányatörvény rendelkezései — különösen az ideiglenes törvénykezési szabályok 22. és 19. §-aiban s az osztrák bányatörvény 108. és 109. §-aiban, a köszénre vonatkozólag kifejezetten is az 1862. szept. 3-án 13.622. sz. a. kelt udvari rendelettel helybenhagyott utasítás 1—3. §-aiban s a 2819—888. I. M. sz. alatti rendelet 1. és 4. §-aiban foglalt rendelkezések — alapján,

kétségtelen, hogy a fenntartott ásványokra vonatkozó bányamívelési jogosítványok, az ingatlan tulajdonjogától elkülönített jogként, akár élők közti jogügylettel, akár örökösödés útján átruházhatók.

Már a jogosítványoknak ebből az átruházhatóságából is következik, hogy azok haszonbérbe is adhatók. De ezenkívül az ideiglenes törvénykezési szabályok VII. részének már az 1. §-a is úgy rendelkezik, hogy a más földén, vagy földének gyomrában köszénét kiaknázó iparos, amennyiben közte és a földbirtokos között e tekintetben külön szerződés nem kötött, az addig a kincstárnak fizetett bányavámost ezentúl a földbirtokosnak „bér gyanánt“ szolgáltatassa ki;

a 21. §-a pedig a haszonbérbeadásokról külön is megemlékezik.

Tehát kifejezett intézkedések vannak arra is, hogy a bányajogosítványok — s köztük a köszénre vonatkozók is — haszonbérlet tárgyát is képezhetik.

Ennek megfelelően az illetéki díjjegyzék 20. tételéhez tartozó jegyzetek 2. pontja is tartalmaz intézkedést a bányabérletekre nézve.

Ezek alapján tehát kimondható, hogy a bányajogosítványok s az azokból folyó haszonvételekre nézve haszonbérleti jogügylet is köthető.

Az osztrák bányatörvény 2. §-a szerint,

amennyiben a bányatörvény különös határozatot nem tartalmaz,

az általános polgári törvények és a kereskedelmi törvény alkalmazandó.

Minthogy pedig a jogügyletek minősítésére nézve a bányatörvényben intézkedés nincsen: